

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsberättelse delårsbokslut (långversion)



Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under 2024	4
2	Ekonomisk sammanfattning	5
3	Åtgärder för budget i balans	6
4	Mål och måluppfyllelse.....	7
5	Verksamhetsuppföljning	14
6	Internkontroll	20
7	Personaluppföljning	21
8	Framåtblick.....	22
9	Målbilaga.....	25
10	Bilaga över strategiska nyckeltal	28
11	Bilaga Internkontroll.....	29
12	Ekonomiska bilagor - egen regi NAN	31

I Viktiga händelser under 2024

Nämndens arbete under första halvåret 2024 har präglats av:

Att kommunen har förbättrat det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i kommunen i Svenskt Näringslivs undersökning. Betyget är 3,8 på en 6-gradig skala, vilket är det bästa uppmätta resultatet någonsin för kommunen. Genomsnittet för Sveriges kommuner ligger på cirka 3,5.

Att 54 UF-företag har startat under läsåret. Utmärkelsen årets UF-företag gick till Aktiva Seniorer och Soleas UF. Aktiva Seniorer tog silver i UF-SM.

Att ca 150 feriearbetare under sommaren har haft en rad olika uppdrag inom kommunen.

Att 4 Nyfiken på och ca två näringslivsfrukostar per månad har genomförts. I övrigt har nyhetsbrevet och kalendariet utvecklats.

Att 19 av 28 personer med försörjningsstöd anvisade till arbetsmarknadsenheten har kommit i sysselsättning, jobb, praktik eller studier.

Att EU-kommissionen förlängde EUs massflyktdirektiv till och med 4 mars 2026. Det innebär att ukrainare med tillfälligt skydd i Sverige sedan två år tillbaka och kan förväntas fortsätta bo i Sverige i minst ett år till kan och ska folkbokföra sig i Sverige. I Österåkers fall rör det sig om 225 individer.

Att utredning angående framtida Domarudden har inletts och invånar-näringslivs- och föreningsdialog har genomförts. Roslagsleden har förbättrats och ett destinationsarbete med platsutveckling och översyn av marknadsföring har påbörjats. I samarbete med Stockholm Archipelago har kommunen genomfört tre utbildningstillfällen för sampaketering inom besöksnäringen.

Att nytt auktorisationsavtal för vuxenutbildning och ett samverkansavtal inom Vux Norrort i syfte att öka utbildningskvaliteten har beslutats och införs from 2025. Ersättningsnivåer inom SFI har setts över och beslutats och gäller from 2025. Översyn av ersättningsnivåer för vuxenutbildning gymnasienivå har inletts.

2 Ekonomisk sammanfattning

Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnd (NAN) redovisar ett överskott om 1,2 mnkr i förhållande mot periodbudgeten. Utfall för perioden uppgår till 18,5 mnkr vilket är 93 procent av periodbudgeten.

Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnd redovisar en bokslutsprognos som inte avviker mot budget.

Intäkterna för perioden ligger lite under budgetramen (negativ avvikelse om 157 tkr) på grund av lägre intäkter gällande vuxenutbildning under sommarmånaderna.

Övriga kostnader uppvisar negativ avvikelse om 0,8 mnkr. Den negativa avvikelse förklaras främst av utbetalda avgifter som inte var budgeterade.

2.1 Delårsbokslut

Ekonomisk sammanfattning delår

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår 2024			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Nämndens intäkter								
Avgifter	7	0	7	11	0	0	0	3
Övriga intäkter	10 467	10 631	-164	8 297	17 150	17 150	0	17 198
Summa intäkter	10 474	10 631	-157	8 308	17 150	17 150	0	17 201
Nämndens kostnader								
Personalkostnader	-17 046	-17 399	353	-17 502	-26 277	-26 277	0	-25 858
Lokalkostnader	-1 244	-1 407	163	-1 233	-2 110	-2 110	0	-2 390
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-8 300	-9 945	1 645	-12 561	-19 253	-19 253	0	-15 532
Övriga kostnader	-2 401	-1 620	-781	-1 670	-2 310	-2 310	0	-2 669
Summa kostnader	-28 991	-30 371	1 380	-32 966	-49 950	-49 950	0	-46 449
Nämndens nettokostnader	-18 517	-19 740	1 223	-24 658	-32 800	-32 800	0	-29 248

3 Åtgärder för budget i balans

Utvecklingen följs noggrant och rutiner för kontering ses över.

4 Mål och måluppfyllelse

Prognosen är att nämndens mål uppnås.

4.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

Prognosen är att nämndens mål för 2024 uppnås.

4.1.1 Service och bemötande inom NAN:s ansvarsområde ska upplevas som positivt och motsvara förväntningarna från brukarna

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
→	●	Min utbildning ger mig ökade möjligheter till arbete eller fortsatta studier (vuxenutbildning)	92	95	95	95	90
	●	Min utbildning ger mig ökade möjligheter till arbete eller fortsatta studier (SFI)	84		91	91	75
↗	●	Jag kan rekommendera min skola till andra (vuxenutbildning)	84	83	86	86	80
	●	Jag kan rekommendera min skola till andra (SFI)	93		89	89	85
	—	Andel SFI-avbrott		26		30	30

Österåkers elever inom vuxenutbildning uppger i hög grad att de kan rekommendera sin utbildning och anser i hög utsträckning att utbildningen ger möjlighet till arbete eller fortsatta studier. Utfallet torde vara ett resultat både av det gemensamma styrsystemet inom Vux Norrort och av gemensam administration och stöd via Kompetenscenter Nordost (KCNO).

Det gemensamma styrsystemet inom Vux Norrort innebär för de 10 deltagande kommunerna gemensamt auktorisationsavtal, enhetlig ersättning, uppföljning och vitessystem. Genom samarbetet verkar närmare 30 utbildningsanordnare på samma "marknad" och konkurrerar om omkring 20 000 elever i de 10 kommunerna.

För att ytterligare öka kvaliteten i vuxenutbildningen har auktorisationsavtalet för auktorisation av utbildningsanordnare i de 10 samarbetskommunerna inom Vux Norrort setts över och beslutats. Bland annat har vissa delar i avtalen förtydligats, för förenklad uppföljning. Det nya avtalet träder i kraft 2025.

KCNO utgör Österåkers administrativa stöd för uppföljning, antagning och stöd till elever. KCNO:s Lärcentrum erbjuder olika former av pedagogiskt stöd individuellt och i grupp samt kartläggning och studie- och yrkesvägledning. Lärcentrum har sedan det startades bidragit till bland annat färre avbrott inom samtliga utbildningsformer inom KCNO, höjd motivation hos de studerande, högre måluppfyllelse samt en ökad upplevelse hos de studerande av att studierna på Komvux ökar möjligheten till fortsatta studier och arbete.

4.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

Prognosen är att målet uppnås.

4.2.1 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	Ingen negativ avvikelse mer än 1% mot budget		0 %		1 %	1 %

Under året finns tillfällig personalförstärkning om två tjänster, för bland annat utredning av framtidens Domarudden och för arbete med genomlysning och effektivisering i flera avseenden inom nämndens områden.

Under första halvåret har flera områden identifierats där det är möjligt att ansöka om medel från Region Stockholm och även på sikt EU-fonder inom hållbarhet. Det rör både utveckling av arbete i relation till besöksnäring och kompetensförsörjning till lokala näringslivet, där både näringslivet, arbetsmarknad, integration, vuxenutbildning och kommunala aktivitetsansvaret involveras.

De goda resultaten hittills inom Samordningsförbundsprojektet Lumena, där myndigheter, region Stockholm och 6 kommuner samverkar med hjälp av finansiering från EU:s sociala fonder för att stödja och rusta minst 300 personer inom samarbetskommunerna att ta sitt nästa steg mot att närma sig arbete eller studier under perioden 2023-2025, har lett till att ytterligare en tjänst tillsätts för ändamålet med start under hösten 2024.

4.2.2 Kommunens arbete ska bidra till att arbetslösheten minskar i Österåker, särskilt för grupperna långtidsarbetslösa och ungdomar

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Andel personer som anvisas av Socialförvaltningen till Arbetsmarknadsenheten och som sedan går till praktik, arbete (subventionerad/osubventionerad anställning) eller studier			68	70	70

Arbetsmarknadsenheten ser ett ökat inflöde av personer som hör av sig till enheten på egen hand för att få stöttning och utgör idag cirka hälften en tredje del av kunderna. I dagsläget är 28 personer med försörjningsstöd anvisade till arbetsmarknadsenheten. Av dessa har 19 personer kommit vidare i sysselsättning, jobb, praktik eller studier.

Arbetslösheten uppgick under andra kvartalet 2024 till 4 procent i Österåker, enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik. En ökning med 0,5 procentenheter jämfört med samma period 2023. Jämförelsevis kan sägas att i länet som helhet ligger arbetslösheten högre, på 6,5 procent. De som fortsatt har det svårast på arbetsmarknaden är unga och utrikes födda med en arbetslöshet på 5,3 procent respektive 9,1 procent.

Utöver dessa kunder arbetar arbetsmarknadsenheten med ett 30-tal individer inom ramen för Lumena-projektet. Personer som befinner sig allra längst ifrån den reguljära arbetsmarknaden.

4.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

Prognosen är att målet uppnås.

4.3.1 Den upplevda tryggheten i det lokal näringslivet ska öka

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		"I vilken utsträckning påverkas ditt företag av brottslighet /otrygghet i din kommun" (Enkät svar Svenskt näringsliv, 6-gradig skala)		3,97	4,2	4,2	4

Det finns många faktorer som påverkar den upplevda tryggheten i en kommun. Därmed har näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden långt ifrån rådighet över alla faktorer. Nämndens arbete inom trygghet och säkerhet innebär en rad informations- och kommunikationsinsatser i relation till det lokala näringslivet. Dessa insatser är ofta resultatet av dialog kring behov och aktuella frågor, både med aktörer inom näringslivet och internt i kommunen.

Österåkers invånare känner sig på det stora hela väldigt trygga, enligt resultaten från den stora trygghetsundersökning som genomfördes under första halvåret. Även om undersökningen i första hand riktade sig till invånare, ger resultaten även en indikation på upplevelsen för det lokala näringslivet. Både utifrån att många företagare bor i kommunen och utifrån att lokala företag som är verksamma i olika delar i kommunen bidrar till upplevelse av trygghet, genom att besökare och kunder rör sig i, och till och från verksamheterna.

Under första halvåret har flera samarbetsområden mellan kommunens näringslivsfunktion och trygghets- och säkerhetsfunktioner identifierats. Nämndens fortsatta inriktning på kommunikation och dialog branschvis innebär möjligheter att fånga upp behov hos det lokala näringslivet och utvecklingsområden inom bland annat trygghets- och säkerhetsfrågor.

4.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Prognosen är att målet uppnås.

4.4.1 För att skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle krävs fler lokal arbetstillfällen för att minska klimatmässig påverkan av transporter och bilpendling.

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
	Antal arbetstillfällen (i enlighet med visionen för Stockholm Nordost)	12 800			13 000	12 283

De största branscherna i kommunen, när det gäller antal sysselsatta, är vård- och omsorg, utbildning, handel samt byggbranschen. Var och en av dessa branscher står för mellan 14 och 15 procent av sysselsättningen i kommunen. Österåker har högre andelar sysselsatta inom sektorerna utbildning, handel och bygg jämfört både med övriga kommuner i Stockholms län och jämfört med riket. År 2022 stod byggverksamheten för 14 procent av de sysselsatta i Österåker, vilket var 7 procentenheter högre än både riket och Stockholms län. Sektorerna utbildning, handel och bygg har, tillsammans med hotell och restaurang och företagstjänster, ökat med 200-450 arbetstillfällen per bransch under den senaste 10-årsperioden.

Ett av nämndens uppdrag är att bidra till goda förutsättningar för företag att verka och växa i kommunen. Där ingår att bidra till att nya företag kan etableras, i syfte att öka antalet arbetstillfällen i kommunen. Nämndens arbete med utvecklad information och kommunikation, lotsning i kommunens organisation, individuell rådgivning, UF-verksamhet, delaktighet i nyföretagarcentrums verksamhet bidrar till ökning av arbetstillfällen. Kommunens näringslivsfunktion har nära samarbete med funktioner för strategisk planering, där möjligheter för utvecklat näringsliv är av yttersta vikt och förväntas bidra till ökning av arbetstillfällen.

I takt med att kommunen får fler invånare blir också arbetstillfällena fler. Under första halvåret har uppgiften för antalet lokala arbetstillfällen justerats upp. Statistikuppgifterna för dagbefolkning i kommunen, dvs antalet lokala arbetstillfällen, har viss eftersläpning. Det har visat sig att utfallet för 2022 var högre än prognosen visat.

Proportionen företag i förhållande till befolkningen i kommunen minskar något, vilket tyder på att utbyggnationen i kommunen i dagsläget i första hand är boenden, och inte i lika stor utsträckning nya arbetsplatser.

4.4.2 Alla ungdomar i kommunen ska genomgå en gymnasieutbildning eller erbjudas arbete

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
		Utveckla KAA:s arbetssätt för att öka tillgänglighet och kvalitet i verksamheten (andel ungdomar som accepterar en insats från KAA och som kommer vidare med studier, praktik eller arbete)			69	75	75

Under första halvåret 2024 har 376 ungdomar i Österåkers kommun ingått i det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Ingår gör ungdomar i gymnasieålder som inte är registrerade på en gymnasieutbildning i Sverige. Av dessa har KAA etablerat kontakt med 300 ungdomar, dvs. 80 procent.

Av de 300 har 77 ungdomar accepterat insats från KAA. Av dessa 77 har 53 ungdomar (69 procent) under det första halvåret gått vidare till studier, praktik eller arbete.

Stor del av övriga ungdomar som KAA etablerat kontakt med, dvs de 223 som inte accepterar insats, har aktivitet. En hel del har gått gymnasiet till viss del och arbetar nu heltid och anser att de inte har tid eller intresse för att läsa till gymnasieexamen. Det finns även ungdomar som är föräldralediga och vissa som är skrivna här men inte bor i Sverige. Ett fåtal är omhändertagna via socialtjänst eller kriminalvården.

4.4.3 Företagens kompetensförsörjning ska förbättras

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Mål 2024
→		"Hur är tillgången på relevant kompetens (Enkät svar Svenskt näringsliv, 6-gradig skala)"		3	3	3	3

I samarbete mellan kommunen och några större aktörer inom kommunens besöksnäring genomfördes under första halvåret en så kallad visningsresa. Ett uppskattat och innovativt initiativ som syftade till att visa upp olika arbetsplatser och konkreta arbetsuppgifter inom besöksnäringen. Vid tillfället deltog ca 25 arbetslösa och ungdomar i kommunen. Under resan skapades flera kontakter för inbjudan till intervju och möjlighet att provarbeta.

Under första halvåret 2024 har planering genomförts för fortsatt arbete inom kompetensförsörjning. Under arbetsnamnet Växthuset planeras en rad aktiviteter som syftar till att skapa förutsättningar för individer och företag att växa. Ett av målen är att främja lokala näringslivets tillgång till relevant kompetens. Bland annat planeras en nulägesanalys kring lokala näringslivets kompetensbehov, utvecklad matchning mot arbetsmarknaden, insatser för att få fler sökande till yrkesutbildning osv.

5 Verksamhetsuppföljning

5.1 Verksamhetsuppföljning - delårsbokslut

Belopp i tkr	Period jan-aug				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Budget	Prognos	Avvikelse	Utfall fg år
Näringsliv- & Arbetsmarknad snämnden	-394	-367	-27	-405	-550	-550	0	-527
Näringslivsavdelningen	-5 067	-3 973	-1 094	-4 273	-6 000	-6 000	0	-5 581
Arbetsmarknadsenheten	-3 026	-3 638	612	-3 568	-5 400	-5 400	0	-5 354
KAA	-1 610	-1 662	52	-1 247	-2 500	-2 500	0	-2 020
Vuxenutbildningen	-371	-760	389	-3 589	0	0	0	-1 373
Resursfördelning Vuxenutbildning, sår, vux, sfi	-8 049	-9 340	1 291	-11 576	-18 350	-18 350	0	-14 393
Verksamhetens nettokostnader	-18 517	-19 740	1 223	-24 658	-32 800	-32 800	0	-29 248

Alla verksamhetsgrenar inom Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden uppvisar förväntade ekonomiska resultat, utom näringslivsenheten.

Den negativa avvikelsen för näringslivsenheten förklaras delvis med ökade personalkostnader, då det funnits behov av extra stöd inom utredningar på avdelningen och dels via utbetalade ökade/extra avgifter till olika organisationer som nämnden har samarbete med.

Kostnaderna kopplat till KCNO behöver löpande följas upp så att hänsyn kan tas till de löpande kostnaderna på helårsbasis. KCNO:s fakturering i relation till Österåkers Komvux bygger på budget per verksamhetsdel. Eventuella positiva/negativa förändringar i den löpande vuxenutbildningsverksamheten kan påverka, varvid tilläggsfakturering alternativt kreditering kan uppstå från KCNO:s sida i slutet på året.

Helårsprognosen bedöms inte innehålla någon avvikelse i jämförelse med helårsbudget.

5.2 Nämnd

Nämnden har under första halvåret givits möjlighet till fördjupad kunskap om kommunala aktivitetsansvaret och verksamheten inom Kunskapscenter Nordost (KCNO) genom att verksamhetsansvariga har besökt näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens sammanträden.

Flera besök är planerade för andra halvåret, bland annat information om kommunens arbete med företagsetablering och fördjupad kunskap om kommunens arbete med ukrainare som bor i kommunen.

5.3 Näringsliv

I kommunen finns ca 6400 företag och av dessa är drygt 4000 enmansföretag. I Österåker är 14 procent av alla sysselsatta företagare. Den stora mängd små och stora företag som verkar i Österåkers kommun sträcker sig över många olika branscher. De största branscherna i kommunen, sett till antal sysselsatta, är vård- och omsorg, utbildning, handel samt byggsektorn.

Stöd till lokala näringslivet

I syfte att säkerställa en direkt och kontinuerlig kommunikation med näringslivet genomfördes under våren 2024 en rad olika informations- och dialoginsatser. Bland annat kan nämnas:

I genomsnitt har två företagsträffar ägt rum per månad, med 20-25 deltagande företag per tillfälle. Ett nyhetsbrev med information går ut varje månad, detta når ca 2000 av kommunens företag.

Under våren genomfördes en större gemensam dialog om resultaten från Svenskt näringslivs undersökning av företagsklimatet i kommunen. Ca 40 företagare, förtroendevalda och representanter från olika funktioner i kommunen som har kontakt med lokala näringslivet möttes för att diskutera utmaningar och föreslå aktiviteter för utveckling.

Konceptet "Nyfiken på" är ett initiativ där lokala företag ges möjlighet att visa upp och berätta om sitt företag vid ett inbokat besök som är öppet för andra näringsidkare i kommunen. Syftet är att företagare ska ges möjlighet att få kontakt med varandra för att gensamarbete och nätverk kunna växa och utvecklas. Samordning och information sker av kommunens näringslivsfunktion, med information och anmälan via kommunens hemsida. Under 2024 har hittills 4 "Nyfiken på" genomförts och 4 planeras för hösten. Vid vart och ett av dessa tillfällen har minst 15 företagare deltagit.

Under läsåret 2023/24 startade 54 UF-företag, varav 38 företag vid Österåkers gymnasium och 16 vid Skärgårdsgymnasiet. 13 av dessa företag ställde under våren ut på den regionala stora UF-mässan i Mall of Scandinavia. Utmärkelsen årets UF-företag gick till Aktiva Seniorer och Soleas UF. Aktiva Seniorer tog silver i UF-SM.

Utöver det utåtriktade arbetet pågår utveckling av interna processer i kommunen, i syfte att utveckla information, service och bemötande.

Destinationsutveckling

I och med kommunens avslut av avtalet med ett externt destinationsbolag har flera insatser genomförts för utveckling och styrning av arbetet med marknadsföring av Österåker som besöksmål, liksom inom samarbetet med Norrtälje och Östhammars kommuner för marknadsföring av varumärket

Roslagen. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens arbete inom destinationsutveckling omfattar framförallt stöd till företag inom kommunens besöksnäring, där nämnden bidrar med stöd till lokala företag, så som metoder för sampaketering, inbjudan till Nyfiken på och utvecklad evenemangskalender.

Genom skärgårdssamarbetet Stockholm Archipelago har nära 7 mnkr beviljats för att skapa en vandringsled genom skärgården, Stockholm Archipelago Trail. Ett intensivt arbete har pågått under första delen av 2024. Färdigställandet kommer långsiktigt att innebära nya affärsmöjligheter för besöksnäringens företag i skärgården. Under första halvåret har kommunen tillsammans med Stockholm Archipelago genomfört insatser riktade till näringslivet för sampaketering av besöksnäringens produkter.

5.4 Arbetsmarknad och integration

Arbetsmarknad

Arbetslösheten var 4 procent i Österåker i andra kvartalet 2024 enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik, vilket är en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med samma period 2023. Ökningen sker i alla grupper. De som fortsatt har det svårast på arbetsmarknaden är unga och utrikes födda med en arbetslöshet på 5,3 procent respektive 9,1 procent.

Under första halvåret har nämnden arbetat med 28 individer med försörjningsstöd, på anvisning från kommunens Socialförvaltning. Av dessa har 19 personer kommit vidare till sysselsättning.

Nämnden deltar även i projektet Lumena, ett projekt som delfinansieras av den Europeiska socialfonden (ESF) och omfattar invånare 16–65 år med mångårig frånvaro från arbetslivet. Vissa deltagare har aldrig arbetat. Arbetet under första halvåret har lett till att drygt 30 personer av Österåkers invånare i målgruppen har fått stöd att ta steg närmare arbetsmarknaden eller studier. De framgångsrika arbetsmetoderna bygger på samarbete mellan olika myndighetsfunktioner, med målet att deltagaren ska stärka sin egen motivation och resurser. Behovet av denna insats är stort i Österåkers kommun och projektet har nu kö för de som beviljas deltagande. Samordningsförbundet har därför beviljat Österåkers kommun ytterligare resurser, som har tillsatts för 12 månader framåt.

Under sommaren har ca 150 feriearbetare haft en rad olika uppdrag inom kommunen. Utöver sedvanliga kommunala feriearbeten, så som äldreomsorg, parkförvaltning, fritids och vaktmästeri, finns i Österåker även roller så som Unga kommunutvecklare, Ung företagsverksamhet och Unga filmare. Genom feriearbetare får kommunen tillgång till värdefull feedback kring kommunens olika verksamheter och en lång rad nya idéer och förslag till utveckling för att Österåker även framöver ska vara en attraktiv kommun att leva och verka i. Kommunens feriearbeten ger också unga en möjlighet att få en första kontakt med arbetsmarknaden och testa något yrke inom kommunal verksamhet. Kommunen fortsätter att anlita tidigare feriearbetare i olika uppdrag och

utvecklingsarbete när tillfälle ges.

Integration

Under våren skedde ett tvärt kast i anvisningstalet för nyanlända som Österåkers kommun ska ta emot under 2024. Det initiala talet för året var 26, varav 8 ukrainare och 18 övriga flyktingar. I juni reviderades siffran till 89 individer totalt. Detta på grund av att EU-kommissionen förlängde EU:s massflyktdirektiv till och med 4 mars 2026. Det innebär att ukrainare som har tillfälligt skydd i Sverige enligt massflyktdirektivet sedan två år tillbaka och förväntas fortsätta bo i Sverige i minst ett år till kan och ska folkbokföra sig.

Som folkbokförd anses man bosatt i Sverige och får samma rättigheter och förmåner som andra personer med uppehållstillstånd som är bosatta i Sverige. Man omfattas av socialförsäkringssystemet och kan få rätt till etableringsinsatser.

Migrationsverket har återanvisat de till Österåker redan tidigare anvisade ukrainarna, för att ingen ska behöva flytta. Kommunen har under första halvåret initierat ett samarbete med Vallentuna kommun kring flyktingmottagande. Samarbetet innebär samordning av kommunernas resurser för integration och etablering för nyanlända och kommunplacerade, i syfte att bibehålla hög kvalitet kring flyktingmottagande vid ökat mottagande och oförändrad personalstyrka.

I kommunen finns i dagsläget 67 anvisade ukrainare, varav 28 arbetar och 7 är arbetssökande, övriga av de 67 går i förskola eller skola eller är pensionärer.

5.5 Kommunala aktivitetsansvaret

Under första halvåret var det 376 ungdomar i Österåkers kommun som var i gymnasieålder och inte var registrerade på någon gymnasieutbildning i Sverige. Kommunens aktivitetsansvar (KAA) har genomfört insatser för att öka andelen som kommunen får kontakt med av dessa ungdomar. Arbetet har givit resultat och under första halvåret har kontakt etablerats med 80 procent av gruppen, dvs 300 personer. Framgent ligger fokus på ökad intensitet i kontaktsökande för de yngre i målgruppen.

Vid kontakt visar sig många i gruppen redan vara i arbete, studera utomlands eller något annat som innebär att de inte behöver insats från KAA. Under första halvåret var det 77 ungdomar som accepterade insats från KAA. Av dessa har 53 ungdomar (ca 69 procent) gått vidare till studier, praktik eller arbete.

Utöver ordinarie verksamhet har KAA under första halvåret 2024 även bidragit till att skapa möjligheter för de ungdomar som har accepterat insatsen. KAA har erbjudit individuellt anpassade aktiviteter utifrån behov, så som förberedande feriearbetsgrupper, administrativt feriearbete samt friskvårdsgrupper.

5.6 Vuxenutbildning

Under första halvåret var det 1045 Österåkersbor som läste vuxenutbildning. En minskning med drygt 300 personer jämfört med samma period förra året. Av dessa var det drygt 10 procent på grundläggande nivå, ca 60 procent på gymnasial nivå, och nära 30 procent på SFI. Österåkers elever inom vuxenutbildning är fördelade mellan 20 av de närmare 30 anordnare som är auktoriserade i länet. 70 procent av eleverna är kvinnor och 30 procent män. Den genomsnittliga kostnaden ligger på ca 9 500 kr per elev i vuxenutbildning. Genomsnittliga antalet kurser per elev är två kurser, dvs. kostnaden gäller inte heltidsstudier. Olika kurser kostar också olika mycket.

Enligt KCNO:s elevenkät anger 66 procent av de som svarar att de går utbildningen helt på distans och 6 procent läser en kombination mellan undervisning i klassrum och på distans. Av de svarande som läser SFI är det 84 procent som går utbildning med klassrumsundervisning. Av de Österåkersbor som läser SFI och som besvarade enkäten anger 45 procent att de har gått i skolan mer än 12 år i sitt hemland.

Under första halvåret var det 207 Österåkersbor (av 1045 elever totalt) som läste yrkeskurs på gymnasial nivå inom vuxenutbildning. Drygt 40 procent av dessa läser till undersköterska och knappt 20 procent barnskötare i olika nivåer. I övrigt fördelar sig eleverna med några få på varje tillgänglig yrkesutbildning.

Ett utvecklingsområde är elevernas nöjdhet med studievägledning, något som Kompetenscenter Nordost (KCNO) fortsätter att utveckla och förbättra. Det finns möjlighet till studievägledning dels hos Lärcentrum hos huvudmannen, dels lokal studievägledning hos anordnare. I syfte att öka utbildningskvaliteten inom vuxenutbildning har avtalen med utbildningsanordnare i de 10 samarbetskommunerna inom Vux Norrort setts över. Bland annat har vissa delar i avtalen förtydligats, för förenklad avtalsuppföljning.

Österåker är en av kommunerna i Stockholms län som fortfarande har en kommunal vuxenutbildning i egen regi. Av de 1045 Österåkersbor som går vuxenutbildning är det 124 som läser hos Österåkers Komvux. Av dessa läser 115 elever på SFI. Elevernas nöjdhet med Österåkers Komvux ligger generellt i nivå med, eller högre än övriga skolor där Österåkersbor går vuxenutbildning. Ett utvecklingsområde inom skolans SFI-undervisning är elevernas inflytande och att använda elevernas erfarenheter i undervisningen.

Hos Österåkers Komvux går totalt 445 elever, varav 227 på grundläggande eller gymnasial nivå. Av totala antalet elever läser 38 procent yrkesutbildning och 14 procent läser grundläggande nivå. Av de totalt 445 eleverna hos Österåkers Komvux läser 218 elever SFI. På Österåkers Komvux finns två yrkesutbildningar. Under halvåret har utbildningen inom barn och fritid haft 32 elever och inom vård och omsorg har det varit 43 elever.

Att ha vuxenutbildning i egen regi ger särskilt goda möjligheter till att arrangera uppdragsutbildningar för att snabbt möta de behov av kompetens som finns i kommunen. Under våren har 16 personer avslutat undersköterskeutbildning och under hösten startar en ny utbildningsomgång. Utbildningen pågår under

drygt ett år och finansieras av statsbidrag för äldreomsorgslyftet. Dessa 16 är anställda inom omsorgsverksamhet i Österåker, antingen i egen regi eller en privat utförare i kommunen. Under 2023 var det 24 undersköterskor som blev klara och 2022 var det 16.

Österåkers Komvux har framgångsrikt arbetat med att anpassa de fasta kostnaderna till utvecklingen av elevunderlaget. Under första halvåret har stort fokus legat på personalfrågor och att etablera effektiva arbetssätt för att bibehålla ekonomi i balans med hög kvalitet i undervisningen.

Uppdraget att utreda förutsättningarna för att yrkeshögskolor etablerar sig i kommunen för att på sikt kunna möta den efterfrågan som finns på arbetskraft inom vissa yrkesområden i kommunen pågår. Arbetet kommer framgent att integreras i projektet "Växthuset, att skapa förutsättningar för individer och företag att växa".

6 Internkontroll

Nämnden har utfört planerade kontroller enligt internkontrollplanen, se bilaga.
Inga avvikelser rapporteras.

7 Personaluppföljning

7.1 HR

7.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023	Utfall Delår 2024
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	23	23	24,1
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec respektive 31 aug	5,5	4,5	5,7
Antal anställda med månadslön, 31 dec respektive 31 aug	28	28	29,8

Det högre utfallet för antal årsarbetare under första halvåret 2024 beror på tillfälliga uppdrag och projekt som finns på avdelningen.

7.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Delår 2023	Utfall Helår 2023	Utfall Delår 2024
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår	3	3,2	6,3
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	18	46	55
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	82	54	45

Ökning i sjukfrånvaro jämfört med första halvåret 2023 ligger i första hand hos Österåkers Komvux, där det rört sig om både heltids- och deltidsfrånvaro.

8 Framåtblick

ARBETSMARKNAD

Trots flera indikatorer som pekar på en fortsatt dämpning på arbetsmarknaden har utsikterna för svensk ekonomi ljusnat och tillväxten väntas ta fart under 2025. Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten kommer att fortsätta öka under 2024 för att därefter gradvis minska under 2025 i takt med att konjunkturen stärks.

De främsta utmaningarna i Österåkers kommun:

- Gapet mellan det lokala näringslivets kompetensbehov och kompetensen hos de individer som står till arbetsmarknadens förfogande.
- Växande andel långtidsarbetslösa, dvs. personer som stått utanför arbetsmarknaden 24 månader eller längre. Utmaningen ligger bland annat i att hitta möjligheter till arbetsträning.

INTEGRATION

2025 kommer, som det ser ut idag, vara likt 2024, dvs. ett lågt antal anvisade kvotflyktingar eller anvisade till Österåkers kommun från asylboenden. Enligt Migrationsverket kommer gruppen kvotflyktingar under 2025 nästan uteslutande bestå av människor på flykt från Demokratiska republiken Kongo.

Under 2025 fortsätter Österåkers kommuns samarbete med Vallentuna kommun i ett pilotprojekt som syftar till att upprätthålla kvaliteten i integrationsfrämjande insatser gällande mottagande av nyanlända. I och med lågt antal nyanlända finns behov av samordning för effektivt resursutnyttjande.

UKRAINA

Antalet ukrainare i Österåkers kommun ligger runt 400 och har så gjort så sedan Rysslands anfallskrig i Ukraina startade. Det finns ingen anledning att tro att den siffran kommer förändras nämnvärt under 2025. Av de 400 är 67 anvisade till Österåkers kommun av Migrationsverket.

EU:s massflyktdirektiv har förlängts för att gälla till och med mars 2026. Det innebär att ukrainare som befunnit sig i Österåkers kommun mer än 3 år vid direktivets utgång har rätt att folkbokföra sig här. Till detta kan komma en ny svensk lag som minskar den tid en ukrainare behöver ha varit i Sverige för att få rätt att folkbokföra sig till 12 månader. Konsekvenser av detta är i dagsläget svåra att till fullo förutse då kännedom om de egenbosatta ukrainarna och deras situation inte är helt klar. Av de 400 personerna kommer ca 220 personer kunna ansöka om folkbokföring fram till och med sista oktober, då det är tänkt att den nya lagen träder i kraft. Bedömningen är dock att de flesta av ukrainarna i Österåkers kommun har någon form av försörjning. En översyn av boendesituationen för de anvisade ukrainarna sker under 2025, i syfte att se över kommunens kostnader för boenden upplåtna till nyanlända.

VUXENUTBILDNING

Bedömningen är att den gemensamma antagningen via KCNO och auktorisationsförfarandet via Vux Norrort gagnar Österåkers invånare som får tillgång till en brett utbud av vuxenutbildning. Den nya lagstiftningen kopplat till dimensionering aktualiserar frågan om tillgången till en högkvalitativ SYV-verksamhet. Utveckling av KCNO:s Lärcentrum pågår.

Det omfattande arbetet med analys och åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans med bibehållen eller ökad kvalitet inom Österåkers Komvux har givit resultat och en ekonomi i balans. Under 2025 bevakas utvecklingen noggrant.

Arbetet med att identifiera olika typer av uppdragsutbildningar kommer att vara en prioritet eftersom matchningsproblematik inom arbetsmarknaden och kompetensförsörjning till lokala näringslivet fortsätter att vara en utmaning.

NÄRINGSLIV

Under pandemin klarade sig näringslivet mycket bra i kommunen och antalet konkurser ökade inte. Den lågkonjunktur som råder i Sverige har dock ändrat förutsättningarna. Särskilt inom vissa branscher har ökade energi- och bränslepriser slagit hårt, liksom de senaste årens ränteökningar. Nämnden följer utvecklingen noga och har beredskap för att tillhandahålla stöd och ha nära dialog med det lokala näringslivet. Sett till befolkningsutvecklingen minskar andelen av kommunens invånare som driver eget företag, beroende på att nettoökningen av invånarantalet har varit större än ökningen av företagare i kommunen.

För att främja det lokala näringslivet finns det framgent ett än större behov av samordning mellan kommunens olika verksamhetsområden, t.ex. trygghet och säkerhet, polisen, upphandling, hållbarhet, stadsbyggnad och strategisk planering.

En viktig utmaning framöver är arbetet för förbättrad kompetensförsörjning till lokala näringslivet, där behovet, matchning, utbud av rätt yrkesutbildningar, samarbete med olika branscher och andra kommuner i regionen är av yttersta vikt. Projektet "Växthuset, att skapa förutsättningar för individer och företag att växa" planeras omfatta en mängd olika aktiviteter för förbättrad kompetensförsörjning.

BESÖKSNÄRING

I södra Europa och i resten av världen syns ett ökat intresse för "coldcation". Där senaste årens starka hetta under sommarmånadernas lett till att turister i större utsträckning väntas söka sig till kallare platser istället för strandliv. Denna förändring kan komma att gynna Norden, som har lägre temperaturer under sommaren och även många orter för vinterturism. Detta förväntas gynna Österåkers företag inom besöksnäringen, då kommunen marknadsförs som en plats med oändliga möjligheter till kultur- fritids- och friluftsupplevelse i vacker natur och skärgård.

FERIEARBETANDE UNGDOMAR

Kommunen har sedan många år en omfattande verksamhet för feriearbetande ungdomar. Verksamheten är populär med dubbelt så många sökanden som

antalet platser. Processen för hantering av kommunens feriearbeten kommer att ses över inför sommaren 2025.

9 Målbilaga

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Service och bemötande inom NAN:s ansvarsområde ska upplevas som positivt och motsvara förväntningarna från brukarna	Min utbildning ger mig ökade möjligheter till arbete eller fortsatta studier (vuxenutbildning)	→		92	95	95	95	90
		Min utbildning ger mig ökade möjligheter till arbete eller fortsatta studier (SFI)			84		91	91	75
		Jag kan rekommendera min skola till andra (vuxenutbildning)	↗		84	83	86	86	80
		Jag kan rekommendera min skola till andra (SFI)			93		89	89	85
		Andel SFI-avbrott				26		30	30

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans	Ingen negativ avvikelse mer än 1% mot budget				0 %		1 %	1 %
	Kommunens arbete ska bidra till att arbetslösheten minskar i Österåker, särskilt för grupperna långtidsarbetslösa och ungdomar	Andel personer som anvisas av Socialförvaltning en till Arbetsmarknadsenheten och som sedan går till praktik, arbete (subventionerad/osubventionerad anställning) eller studier					68	70	70
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Den upplevda tryggheten i det lokala näringslivet ska öka	"I vilken utsträckning påverkas ditt företag av brottslighet/otrygghet i din kommun" (Enkät svar Svenskt näringsliv, 6-gradig skala)				3,97	4,2	4,2	4

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	För att skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle krävs fler lokal arbetstillfällen för att minska klimatmässig påverkan av transporter och bilpendling.	Antal arbetstillfällen (i enlighet med visionen för Stockholm Nordost)		—	12 800			13 000	12 283
	Alla ungdomar i kommunen ska genomgå en gymnasieutbildning eller erbjudas arbete	Utveckla KAA:s arbetssätt för att öka tillgänglighet och kvalitet i verksamheten (andel ungdomar som accepterar en insats från KAA och som kommer vidare med studier, praktik eller arbete)		◆			69	75	75
	Företagens kompetensförstärkning ska förbättras	"Hur är tillgången på relevant kompetens (Enkät svar Svenskt näringsliv, 6-gradig skala)	→	●		3	3	3	3

10 Bilaga över strategiska nyckeltal

10.1 Nyckeltal- år

10.1.1 Näringsutveckling

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Ranking Svenskt näringsliv	68	56	53	38			

II Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 1: Det finns en redundans i organisationen genom framtagna rutinbeskrivningar för det dagliga arbetet	Löpande under året	Rutiner följs upp på APT	Avdelningschefer/enhetschefer	• Ja	• Nej	
Central 2: Alla förvaltningar har en aktuell kompetensförsörjningsplan	Löpande under året	Chefsavstämning	Avdelningschefer/enhetschefer	• Ja	• Nej	
Central 3: Efterlevnad av policy för hållbart resande						
NAN 1 Kontroll av att delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen	3 ggr per år (30/4, 31/8, 31/12)	Egen kontroll	Registrator	• Ja	• Nej	
NAN 2 Kontroll av att delegationsbeslut har redovisats till nämnden	3 ggr per år (30/4, 31/8, 31/12)	Egen kontroll	Registrator	• Ja	• Nej	
NAN 3 Implementering av rutiner som säkerställer att internkontrollplaner upprättas på respektive avdelning inom Nämndens ansvarsområde i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll	Två gånger per år (delår/helår)	Egen kontroll	Avdelningschef/enhetschef	• Ja	• Nej	

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
NAN 4 Medarbetare inom Nämndens ansvarsområde har god kännedom gällande rutiner för distansarbete i Österåkers kommun och nämnden följer upp att dessa rutiner efterlevs	två gånger per år (delår/helår)	Egen undersökning	Avdelningschef/enhetschef	• Ja	• Nej	
NAN 5 Samtliga verksamhetsområden följer de rutiner som finns för preboarding, introduktion av nyanställd och avslut av anställning	Två gånger per år (delår/helår)	Egen kontroll vid nyanställning eller i samband med avslut av anställning	Avdelningschef/enhetschef	• Ja	• Nej	

12 Ekonomiska bilagor - egen regi NAN

Komvux - egen regi

Belopp i tkr	Innevarande period			Helår 2024		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Nämndens intäkter						
Avgifter	7	0	7	0	0	0
Övriga intäkter	10 287	10 630	-343	17 150	17 150	0
Summa intäkter	10 294	10 630	-336	17 150	17 150	0
Nämndens kostnader						
Personalkostnader	-9 005	-9 789	784	-14 748	-14 748	0
Lokalkostnader	-1 077	-1 229	152	-1 844	-1 844	0
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-583	-372	-211	-558	-558	0
Summa kostnader	-10 665	-11 390	725	-17 150	-17 150	0
Nämndens nettokostnader	-371	-760	389	0	0	0